

Galíciai kirándulás 2019

A Miskolci Lengyel Önkormányzat 20 fős csoportja 2019. augusztus 09-11 között Sandomierz és környékével ismerkedett.

Pénteken a délelőtti órákban Bártfa után a Malastów-i hágón léptük át a lengyel határt. Pár száz méter után megálltunk az út mellett kialakított I. világháborús katonai temetőben, ahol az egykori harcok színhelyén magyar-orosz katonák nyugszanak. Hivatalosan a 60-as számú katonai temetőben jártunk - és helyeztük el a központi emlékműnél koszorúkat - melyet a szlovák Dusan Jurkovic tervezett.

Utunk következő állomása Sękowa település volt, ahol az 1520-ban épült Szent Fülöp és Szent Jakab tiszteletére felszentelt fatemplomot néztük meg. A II. világháborúban részben leégett, de eredeti formájában újították fel és felkerült az UNESCO világörökség listájára.

Biecz, jelenleg ötezres lakosú kisváros következett, melynek Szent Hedvig a védőszentje. A középkorban fontos kereskedő város volt, többek között a magyar boroké. Erre emlékezik a várfal mellett elhelyezett 9 ezer literes hordó. A XIX. században pedig kőolajbányászat folyt a környékén. Szép épületei, főtere, vára, bástyái, várfalai miatt kiérdemelte a „Kis Krakkó” nevet. A templom mellett megkoszorúztunk egy I. világháborús katonai temetőt, melyben a Gorlicei csatában elesett magyar katonák is vannak eltemetve.

Az esti órákban foglaltuk el szállásunkat Starachowicében. Az 50 ezres város a XIX. században a lengyel vas- és gépipar központja volt, de fegyvereket is gyártottak. A II. világháború után építették fel a STAR teherautógyárat, melyben sokféle típust gyártottak. A gyár jelenleg a MAN tulajdonában van, de a régi teherautók az Ipari Múzeumban megtekinthetők.

Másnap reggeli után Nowa Słupia települést céloztuk meg, melynek határában a Kopasz hegyen (Łysa Góra) található a Szentkereszt-hegyi kolostor, amely Lengyelország legrégebbi zarándokhelye. Jan Długosz (1415-1480) híres középkori lengyel krónikás szerint Boleszláv 1006-ban alapította a Szent Keresztről nevezett bencés kolostort, ahol a Szent Imre herceg által ajándékozott ereklyét őrzik. „E szájhagyományban megőrzött alapítómonda végső soron egy középkori Szent Imre-legendára megy vissza, amely írott forrásokban, így Długos János műveiben a XV. században jelenik meg. Eszerint a magyar Imre herceg nagybátyjánál, Vitéz Boleszláv lengyel királynál időzik. Vadászni mennek, és egy szarvast követve följutnak a Łysa Góra hegyére. A szarvas itt eltűnik, Imre azonban fölismeri, hogy álmában már járt ezen a helyen. Megkéri nagybátyját, Boleszlávot, hogy építsen itt kolostort. Imre a mellén hordozott kétágú keresztjét is odaadja neki. Ebben Krisztus keresztfájának egy darabkája van ezüstbe foglalva, amelyet atyja a görög császártól kapott ajándékba. A király Imre kérésére csakugyan monostort alapít a hegyen.” (Bálint Sándor: Ünnepi Kalendárium, 1977). A kolostor mai is működik. A kiállítóhelyek megtekintése után rövid misén vettük részt, majd Pawel atya áldásával távoztunk.

Baranów Sandomierskibe vitt buszunk, ahol egy reneszánsz kastélyt néztünk meg. „Kis Wawelnak” is nevezik, mert nagyon hasonlít krakkói testvérére. A szépen berendezett épület egy részében szállodai is működik. Szombat révén éppen esküvőre készültek. Díszparkjában különböző stílusú kertek, valamint teraszok és szökőkutak várják a sétálókat.

A délutánt Sandomierzben töltöttük. A Visztula melletti települést a XII. században említik először a leírások. A város hét dombon fekszik, innen a „Kis Róma” becenév. Az ország egyik legrégebbi városa, a középkorban részfejedelmi székhely, a történelem viharjait átvészelt Óvárosa jelentős idegenforgalmi látnivaló. Fénykorát a XIV. és XVII. század között élte. Fontosabb műemlékei: a vár, a főter a Városházával, a főter alatti pincerendszer, Jan Długosz háza, Domonkos rendi templom és rendház, hogy csak néhányat említsek. Ma 25 ezer fős járási székhely.

Vasárnap hazafelé megálltunk Zagnańskban, ahol megcsodáltuk Lengyelország leghíresebb ősfáját, melyet egyszerűen Bartek tölgynek hívnak. Korát sokáig 1200 évre becsülték, de egy új vizsgálat, amelynek során mintát vettek a fa gyűrűiből, "csak" 625 évet állapított meg. Méretei lenyűgözőek: 30 méter magas, a kerülete 1,3 m magasságban 9,85 m, a korona átmérője kb. 40 m. Tüzek, villámcsapások után – igaz alaposan megerősítve – de még ma is állja a sarat.

Ezt követően a Chęcini várat kerestük fel. A 700 éves erődítmény magas, meredek sziklára épült, fénykorában alsó- és felsővárból állt. A várdomb aljáról a látogató lengyel királyok faszobrai mellett jut fel a védőbástyához. A várudvarra bejutva sok érdekesség, program várja, a bástyákról pedig gyönyörű kilátás nyílik a környékre.

Utunk következő állomása Tokarniában a Kielcei falumúzeum megtekintése volt. 1976-ban létesítették, 65 hektáron terül el, Galícia népi építészetének műemlékeit gyűjtötték itt össze. Bemutatásra kerülnek teljes falusi udvarok, vidéki gazdasági épületek, a vidéki iparosok munkahelyei pl. kovácműhely, malom vagy templom, iskola, patika, kocsmák, kézműves műhelyek pl. cipész. Az egyes objektumok berendezettek, s meglátogathatók. S még egy érdekesség: zsindeletető készítő műhelyek. A házak zsindelettel voltak fedve, s a műhelyek az ország más részeit is ellátták zsindelettel. Az idő rövideje miatt csak a legfontosabb épületeket néztük meg, mert egy egész napot el lehetne tölteni itt minden műemlék felkeresésével.

Hazafelé tartva megálltunk Tarnówban, ahol Józef Bem tábornok sírjánál tisztelegtünk, illetve helyeztük el koszorúnkat.

Jó idő, sok szép és érdekes látnivaló jellemezte ezt a 3 napos galíciai kirándulást. Köszönjük a Bárcki házaspárnak a sok befektetett munkát, Halinának a szervezést és a program összeállítását, férjének Lacinak pedig az alapos – főként a magyar vonatkozásokra is kiterjedő – idegenvezetést.

Fotó: Csiszár Adrienne

Szöveg: Fekete Dénes